

SLOVENSKÁ KOMISIA TECHNICKEJ OLYMPIÁDY

TECHNICKÁ OLYMPIÁDA

10. ročník, školský rok 2019/2020

krajské kolo

Teoretický test kategória B

Kód žiaka:

Počet bodov:

1. Doplň správne slová do textu!

vynález – objav – patent

Vlastnosť, jav alebo princíp v prírode, ktoré síce existovali, ale musel ich niekto odhaliť alebo dokázať (napr. (röntgenové žiarenie), nazývame ..... . Spracovanie tohto javu alebo vyriešenie technického problému novým spôsobom, obvykle v novom výrobku alebo pracovnom postupe je ..... . Autor, konštruktér môže získať ..... – výlučné právo na jeho praktické využívanie.

2. Prirad', čo k sebe patrí!

Spôsob spracovania alebo návod na spracovanie suroviny pri výrobe.

technologický postup

Opätovné využitie výrobkov a materiálov a výroba nových.

technológia

Presný opis postupu činností, ktoré treba dodržať pri výrobe výrobku.

technická dokumentácia

Súbor grafických a textových podkladov, podľa ktorých sa vyrábajú výrobky.

recyklácia

3. Priemetňa, na ktorej je predmet zobrazený pri pohľade zhora, sa nazýva: .....

4. Spoj čiarou, čo k sebe patrí! (kov – jeho vlastnosti a využitie)

železo

mäkký, ľahko tavitelný kov, používa sa do zliatin a na povrchovú úpravu oceľových predmetov

zinok

ľahký kov, používa sa v potravinárstve ako fólia, do zliatin používaných v letectve

meď

najpoužívanejší kov, vyrába sa z neho oceľ a liatina

hliník

červenohnedý kov, používa sa v elektrotechnike

5. Rozhodni, ktoré tvrdenia sú správne a ktoré sú nesprávne! Zakrúžkuj ÁNO, ak s výrokom súhlasíš, a NIE, ak je podľa teba nesprávny.

Medzi tvrdé dreviny patria dub, agát, topoľ, buk.	ÁNO	NIE
Letokruhy (ročné prírastky dreva) sú jarné a letné.	ÁNO	NIE
Nitovanie je pevné nerozoberateľné spojenie materiálov.	ÁNO	NIE
Oceľ sa vyrába spracovaním surového železa vo vysokej peci.	ÁNO	NIE
Plasty sa za tepla tvarujú fúkaním, lisovaním, vstrekováním.	ÁNO	NIE

6. Ako sa nazýva pracovná operácia pri ručnom obrábaní kovov, ktorá sa vykonáva pomocou:

meradla	.....
rysovacej ihly	.....
ručnej píly	.....
pilníka	.....

7. Zoraď činnosti a postupy pri výrobe ocele! Označ číslami, začni 1.

.....	tavenie vo vysokej peci
.....	ťažba rudy
.....	odpich surového železa
.....	skujňovanie v konvertoroch

8. Na ochranu pred poveternostnými vplyvmi sa drevo chráni rôznymi spôsobmi. Zakrúžkuj správne možnosti:

- a) morením
- b) lakovaním
- c) farbením
- d) leštením

9. Plasty sú látky, ktoré sa v súčasnosti používajú v každom odvetví ľudskej činnosti. Základné druhy plastov majú svoju značku odvodenú z chemického názvu, poznáme ich však často aj pod tzv. obchodnými názvami. Podčiarkni tie materiály, ktoré nie sú plastami!

alobal, plexisklo, mikrotén, kašmír, mosadz, molitan

10. V domácnosti používame rôzne druhy spotrebičov. Napíš ku každému druhu aspoň jeden názov spotrebiča!

mechanický	.....
plynový	.....
elektrický	.....
benzínový	.....

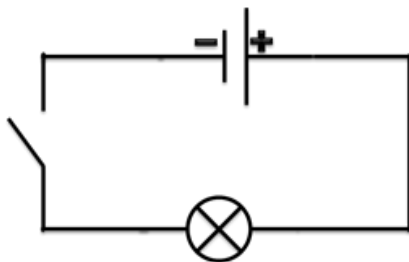
11. Napíš, aké elektrické napätie má:

monočlánok .....

batéria .....

akumulátor .....

12. Napíš všetky súčasti znázorneného elektrického obvodu!

Časový limit na vypracovanie testu: 30 minút

Technická olympiáda, 10. ročník, krajské kolo, školský rok 2019/2020

Autori testu: PaedDr. Ivana Plachá, PhD.

Recenzenti: doc. PaedDr. Gabriel Bánesz, PhD.

Preklad: doc. PhDr. Zoltán Pomšár, PhD.

Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, Bratislava, 2020